

Representantforslag 168 S

(2010–2011)

fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Ib Thomsen og Øyvind Korsberg

Dokument 8:168 S (2010–2011)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Solveig Horne, Ib Thomsen og Øyvind Korsberg om å innføre løpende barnehageopptak

Til Stortinget

Bakgrunn

Barnehageforliket av 2003 var en milepæl i norsk barnehagepolitikk. Det vedtaket markerte starten på en tverrpolitisk satsing på Norges unge borgere, og etter avtalen som ble inngått mellom Arbeiderpartiet, Fremskrittspartiet, Sosialistisk Venstreparti og Senterpartiet i 2002, kom også regjeringspartiene Høyre, Kristelig Folkeparti og Venstre avtalepartnere i møte, og et bredt forlik ble muliggjort. Barnehageforliket har i årene etter 2003 dannet grunnlaget for norsk barnehagepolitikk, og de sentrale målsettingene Stortinget har jobbet etter de siste åtte årene, stammer fra dette dokumentet.

Ett av disse målene er full barnehagedekning. Statistisk sentralbyrås (SSBs) tall for 2009 viser en dekningsgrad på 88,5 pst., og det informeres om at behovsdekningen er full. Dette er gode resultater, og full behovsdekning er i realiteten det som er nødvendig siden det hele tiden vil være foreldre som ikke ønsker å sende barna sine i barnehage. Den lovfestede retten til barnehageplass, som etter avtalen skulle innføres ved full dekning, slo inn i 2009. Denne retten innebærer at alle barn født innen 31. august har rett til barnehageplass fra august året de fyller ett år. Året 2009 var i så måte en ny, viktig milepæl i norsk barnehagepolitisk historie.

Det er imidlertid én utfordring knyttet til rettigheten, slik den foreligger i dag. Som sagt er retten til barnehageplass forbeholdt barn født innen 31. august året før opptaket. Selv om dette isolert sett er et viktig

steg i retning full barnehagedekning, er en fortsatt ikke i mål med arbeidet. Denne rettigheten medfører nemlig samtidig at barn født i løpet av årets siste tredel ikke har noe som helst krav på barnehageplass før de er nærmere to år. Å sette en kunstig dato på 31. august er gunstig for byråkratene som skal håndheve regelverket, men gammeldags med hensyn til familiene. Reglene skal være til for barna og familien, og det er derfor viktig å få på plass et rullerende barnehageopptak slik at foreldrene kan søke plass til barna hele året.

Utfordringer

I Adresseavisa 21. mai 2011 kan en lese om at juli og august har blitt de mest populære månedene å føde barn. En av årsakene kan være at barn som er født etter 31. august risikerer å måtte vente i to år før de har rett til barnehageplass. Ved å få barn i juli–august sørger man for at barnet kan begynne i barnehage så snart permisjonstiden er over. Da trenger ikke foreldrene å måtte ta ulønnet permisjon fra jobb, spørre besteforeldre om hjelp eller lete etter dagmamma for å få hverdagslivet til å gå opp.

Kunnskapsminister Kristin Halvorsen sier at kommuner som har kapasitet, har full anledning til å ha løpende opptak i dag, og at det er ønskelig at kommunene kan ta inn nye barn gjennom hele året. Likevel mener hun at ressurser knyttet til å administrere selve opptaket er en for stor utfordring knyttet til løpende barnehageopptak. Ifølge Kunnskapsdepartementet vil løpende opptak

«medføre høyere kostnader enn ett opptak fordi kommunene må bygge ut større kapasitet (etablere lokaler og ansette personer) for å kunne tilby plasser tidligere enn i august når det i forbindelse med skole frigjør barnehageplasser,»

og konkluderer videre med at

«Kunnskapsdepartementet antar at det vil dreie seg om et milliardbeløp.»

Det eneste det egentlig kan konkluderes med ut fra dette, er at det finnes kostnader knyttet til løpende opptak, men at departementet ikke kan si noe om hvor store disse er. Det legges også til grunn at det må etableres nye lokaler og ansettes en vesentlig andel nye personer for å administrere dette.

Vurdering

Det er åpenbart at selv om en har kommet langt i å nå Stortingets ambisjoner fra 2003, så gjenstår siste etappe før målgang. Forslagsstillerne mener regjeringen bør vurdere rimeligheten av hvordan retten til barnehageplass praktiseres i dag, og mener denne må erstattes med en rettighet knyttet til barnets alder. Som nevnt over foreligger det riktignok noen opplagte utfordringer knyttet til å ha et løpende barnehageopptak, men siden dagens regelverk forhindrer en del barn fra å benytte seg av barnehage fra ettårsalder,

ren, må Stortingets utfordring bli å finne en løsning som ivaretar barn og foreldre samtidig som de nevnte utfordringer minimeres. Det er feil å snakke om at en har full barnehagedekning når barn født 1. september risikerer å måtte vente i nesten to år før de får plass. Full barnehagedekning får en først når alle de familiene som trenger/ønsker barnehageplass, får plass. Foreldrene etterspør større fleksibilitet i systemet, slik at de kan tilpasse barnehagestart til familielivet.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

f o r s l a g :

Stortinget ber regjeringen fremme sak om innføring av en lovbestemt ordning for kontinuerlig opptak ved barnehager i Norge. Rett til barnehageplass skal slå inn tidligst fra den tid barnet fyller ett – 1 – år, eller fra foreldrepermisjonens slutt dersom denne tas ut i lengre tid.

17. juni 2011